

Antykorupcja

<https://antykorupcja.gov.pl/ak/czy-wiesz-ze/3614,Starozytnosc.html>
2024-04-19, 20:25

Starożytność

Platon twierdził w „Prawach”, że ci, którzy otrzymują łapówkę zasługują na potępienie. W starożytnych Atenach skorumpowani urzędnicy byli pozbawiani obywatelstwa oraz prawa do uczestnictwa w instytucjach politycznych państw-miast.

Demostenesowi zawdzięczamy popularny w innych krajach zwrot: "chrypka po połknięciu srebra i złota", upamiętniający wybieg przekupionego Demostenesa udającego utratę głosu, by w ten sposób uniknąć wypowiedzenia się przeciwko Harpalusowi. W roku 324 p.n.e Demostenes, świetny ateński mówca i przywódca polityczny został uznany winnym przyjęcia łapówki i skazany na zapłacenie 50 talentów, co według profesora klasyki na Uniwersytecie Teksańskim w Austin, Michaela Gagarina, stanowi równowartość 20 milionów dzisiejszych dolarów. Demostenes, który za ten czyn udał się na wygnanie, był jednakże niezmiernym szczęściarzem.

W Bizancjum, w XI wieku urzędnicy, którzy dopuścili się korupcji, byli oślepiani i kastrowani - twierdzi profesor historii na Uniwersytecie w Chicago - Walter Kaegi. W tym przypadku, kastracja nie była karą

przewidzianą przez prawo, a jedynie przejawem złości opinii publicznej.

✘ W Konstantynopolu, pod władzą cesarza Justyniana (VI w n.e.) Jan z Kapadocji, który zaopatrzył armię cesarską w zatrutą żywność, został publicznie wychłostany i zmuszony do zostania ortodoksyjnym księdzem. Według profesora Kaegi, był to przypadek wymierzenia niezmiernie łagodnej kary.

Prawo XII Tablic było pierwszym, legalnym kodeksem Republiki Rzymskiej. Przewidywało ono karę śmierci dla sędziów, którzy przyjęli łapówkę. Prawo stawało się coraz łagodniejsze wraz z rozwojem Cesarstwa Rzymskiego. Richard Haller, profesor historii na Uniwersytecie w Stanford twierdzi, że Rzym miał spory problem w definiowaniu, co kwalifikowało się jako łapówka, a co było przyjaznym podarunkiem. Z sytuacji tych często wynikało *qui pro quo*. Profesor podaje przykład cesarza Tiberiusa, który chciał, by "jego owce golić, ale nie pozbawiać skóry", co oznaczało, by obywatele dalej płacili lokalnym urzędnikom, ci jednak nie powinni być zbyt zachłanni żądając zapłaty.

Według artykułu New York Times. Week in Review. "Bribes and fraud. Capital punishment". Autor: Nelson D. Schwartz.